

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.238.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9687 Pana Posła Jarosław Wałęsy, w sprawie prawa byłych żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb mundurowych do świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wśród funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych, którzy korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego można wyodrębnić, według kryterium daty przyjęcia do służby, dwie grupy: funkcjonariuszy, którzy służbę rozpoczęli od 1 stycznia 1999 r. i później oraz tych, którzy do służby wstąpili przed 1 stycznia 1999 r. Różnicowanie występuje w zakresie, po pierwsze, sposobu uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po drugie dotyczy ustanowienia określonych reguł zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych (mowa tutaj w szczególności o emeryturze).

W pierwszym przypadku mamy do czynienia z zasadą pełnej odrębności systemów emerytalnych, co oznacza możliwość nabycia i pobierania emerytury zarówno w systemie mundurowym, jak powszechnym. Jeżeli chodzi o tę grupę funkcjonariuszy do okresów, z których budowana jest podstawa wymiaru emerytury mundurowej nie uwzględnia się bowiem okresów tak zwanej pracy cywilnej.

Inaczej sytuacja przedstawia się w przypadku funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), którzy rozpoczęli służbę przed 1 stycznia 1999 r., czyli przed reformą polskiego systemu emerytalnego. Osoby te mogą pobierać, co do zasady, jedną emeryturę, przy czym okresy ich pracy cywilnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej, jednak tylko w określonym zakresie, do maksymalnej podstawy wymiaru i według zróżnicowanych wskaźników. Ze względu na to, że po nabyciu prawa do emerytury mundurowej przedstawiciele tej grupy nieraz podejmują aktywność zawodową, która wiąże się z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i są za nich odprowadzane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, powstaje wśród nich poczucie niesprawiedliwości mające źródło w tym, że część z nich, choć nabywa prawo do emerytury powszechnej, to emerytura ta nie jest im wypłacana. Uprawnienia bowiem - tak jak wysokość emerytury - są ustalane, a jednocześnie, ze względu na obowiązujące reguły zbiegu (zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), emerytura powszechna, jako niższa od mundurowej, zostaje zawieszona. W efekcie powstaje wrażenie, że odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nie służy przyszłemu zwiększeniu pobieranych świadczeń, ponieważ okresy pracy cywilnej nie są uwzględniane przy ustalaniu wymiaru emerytury, skoro wysokość emerytury mundurowej nie zwiększa się po osiągnięciu jej maksymalnego pułapu, a przy tym, mimo nabycia prawa do emerytury powszechnej byli żołnierze zawodowi, którzy służbę rozpoczęli przed reformą systemu emerytalnego, nie mogą jej pobierać.

Omawiane zagadnienie – zarówno w aspekcie prawnym, jak i ekonomicznym - cechuje duży stopień złożoności. Wszystkie rozstrzygnięcia zapadające na szczeblu rządowym w odniesieniu do systemu emerytalnego (bez względu na to, czy mówimy o systemie powszechnym, czy o systemach szczególnych) wiążą się z decyzjami mającymi istotny wpływ na wydatki po stronie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (w odniesieniu do systemu powszechnego) i budżetu państwa (w szczególności w stosunku do systemów mundurowych).

Jednocześnie, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zastrzega, że możliwe jest zastosowanie różnych technik legislacyjnych pozwalających na osiągnięcie tego celu. Z jednej strony możliwa jest bowiem modyfikacja reguł zbiegu prawa do emerytury powszechnej i emerytury mundurowej, z drugiej zaś wprowadzenie zmian w ustawach zaopatrzeniowych, które umożliwiłyby uwzględnianie okresów pracy cywilnej w wysokości emerytury mundurowej w większym stopniu.

Trzeba podkreślić, że zarysowane kierunki działań dotyczą zagadnień szczegółowych, w związku z czym wymagają pogłębionej analizy prawnej i finansowej. Trzeba też pamiętać, że kreślone są w przestrzeni wyznaczonej przez normy obowiązującej Konstytucji: zasadę równości, zasadę sprawiedliwości społecznej oraz konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego.

Informuję, że w ramach współpracy międzyresortowej mającej na celu opracowanie optymalnego rozwiązania w przedmiocie omawianego zagadnienia, 18 lutego br. w siedzibie MRPiPS odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli (w randze podsekretarzy i sekretarzy stanu) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, z moim udziałem. W jego efekcie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowano trzy warianty rozwiązań dotyczących jednoczesnego pobierania emerytury z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i powszechnego systemu emerytalnego przez osoby, które wstąpiły do służby przed 2 stycznia 1999 r. Propozycje rozwiązań przedłożyłem 20 lutego br. Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministrowi Obrony Narodowej do dalszej dyskusji i analiz. Stanowisko tych resortów jest w tym zakresie kluczowe, ponieważ odpowiadają one za regulacje dotyczące zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/